

Plats och tid

Länsresidenset i Kalmar, Västra Sjögatan 3-5, Kalmar, kl. 10.15-12.30

Beslutande

Johan Blom, ordförande

Marianne Andersson

Akko Karlsson

Roine Morin

Jan Persson

Sverker Thorén

Otto von Arnold

Frånvarande

Annelie Johansson

Anders Johnsson

Cathrine Legrand

Johan Löwenadler Davidsson

Övriga deltagare från Vattenmyndigheten Södra Östersjöns kansli

Irene Bohman, Anna Carnelius, Frida Eklund, Katrin Herrlin Sjöberg, Niklas Holmgren, Sylvia Kinberg, Jan Petersson och Matilda Valman

Paragrafer

§§ 1–12

Justeringens plats och tid

Elektronisk justering 2022-12-12

Underskrifter

Johan Blom

Ordförande

Marianne Andersson

Justerare

Matilda Valman

Sekreterare

§ 1 Ordförande öppnar mötet

Ordförande öppnar mötet, presenterar sig själv och hälsar alla delegater välkomna.

§ 2 Fastställande av dagordning

Utskickad dagordning fastställs.

§ 3 Val av justerare

Till justerare väljs Marianne Andersson.

§ 4 Genomgång av förra mötets protokoll

Vattendelegationen tar del av informationen och lägger protokollet till handlingarna.

§ 5 Information om fattade beslut sedan föregående möte samt information från huvudförhandlingen och yttrande om Cementa

Vattendelegationen tar del av informationen.

Ärendet

Sedan förra delegationsmötet, 25 augusti, har beslut om yttrande (dnr. 537-6724-2022) 2022-09-29 till Miljöprövningsdelegationen Skåne fattats avseende Helsingborgs kommun (via NSVA) ansökan om förnyat miljötillstånd för det befintliga avloppsreningsverket Öresundsverket. Idag är cirka 140 000 personekvivalenter anslutna och sökande ansöker om en maximal belastning om 260 000 personekvivalenter.

Yttrande angående Cementas ansökan om 4-årigt tillstånd enligt miljöbalken vid Slite i Gotlands (mål nr. M 2724-22) har lämnats 2022-06-23, 2022-09-23, 2022-09-30 och 2022-11-10.

Huvudförhandling om Cementas 4-åriga tillstånd hölls 24-27 november i Visby. Katrin, Anna och jurist från rättsenheten, Länsstyrelsen Kalmar län, företrädde Vattenmyndigheten Södra Östersjön.

Dagens sammanträde

Katrin Herrlin Sjöberg informerar (se presentation 5) om yttrandet lämnat angående Öresundsverket. Yttrandet riktar in sig på att de bedömningar av påverkan och statusklassificeringen som gjorts för aktuell vattenförekomst är korrekta och hur dessa underlag ska tolkas, om status försämras på ett otillåtet sätt eller om den status som förekomsten ska ha enligt beslutad miljökvalitetsnorm äventyras.

Katrin informerar också om yttrandena (dnr. 537-3817-2022) över Cementas 4-åriga tillstånd. Sammanfattningsvis utgör bestämmelsen i miljöbalken (1998:808) 5 kap. 4 § hinder att tillåta den sökta verksamheten. Den sökta verksamheten kan omfattas av bestämmelsen i vattenförvaltningsförordningen (2004:660) 4 kap. 11 § avseende försämring av kvantitativ status för grundvatten. Den sökta verksamheten kan inte omfattas av bestämmelsen i vattenförvaltningsförordningen 4 kap. 11 §

avseende utsläpp av uran i Anerån. Ej heller avseende kemisk grundvattenstatus. Den sökta verksamheten uppfyller inte samtliga krav enligt vattenförvaltningsförordningen 4 kap. 12 §.

Katrin Herrlin Sjöberg delgav också några reflektioner från huvudförhandlingen samt om läget i Cementas tillståndprocesser.

§ 6 Information om förnyad dricksvattenförordning och nytt uppdrag till Vattenmyndigheten

Vattendelegationen tar del av informationen.

Ärendet

Nya dricksvattendirektivet (2020/2184) trädde i kraft 12 januari 2021. I oktober 2021 presenterades utredningen "En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet" (SOU 2021:81) där det föreslås hur EU:s nya dricksvattendirektiv ska genomföras i svensk rätt. Myndigheter remitterades utredningen och lämnade svar i mars 2022. Sedan dess har utredningens förslag beretts hos Näringsdepartementet.

Dagens sammanträde

Frida Eklund informerar (se presentation 6) om innehållet i nya dricksvattendirektivet samt utredningens (SOU 2021:81) förslag som är kopplat till vattenmyndigheternas uppdrag. Ett nytt uppdrag som föreslås är att respektive Vattenmyndighet genomför riskbedömning i tillrinningsområden, beslutar om riskhanteringsplaner samt sköter övervakning som inte är råvattenprovtagning för uttagpunkter för dricksvatten.

§ 7 Information om Full koll på våra vatten

Vattendelegationen tar del av informationen.

Ärendet

Full koll på våra vatten är en handlingsplan¹ som har tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten, länsstyrelserna, Naturvårdsverket, Sveriges geologiska undersökning (SGU) och vattenmyndigheterna. Planen syftar till att beskriva behovet av övervakning, bidra till att övervakningen genomförs samt underlätta rapportering av data till nationella datavärdar och rapportering av övervakningsprogram till EU-kommissionen.

Dagens sammanträde

Anna Carnelius informerar (se presentation 7) om den myndighetsgemensamma handlingsplanen Full koll på våra vatten och vattenmyndigheternas specifika ansvar enligt vattenförvaltningsförordningen 7 kap. samt vilket arbete som ingår enligt handlingsplanen 2021–

¹ se handlingsplanen på Havs- och vattenmyndighetens webbplats,
<https://www.havochvatten.se/overvakning-och-uppfoljning/miljoovervakning/full-koll-pa-vara-vatten.html>

2026. Häri ingår till exempel VISS-utveckling, ökade dataflöden i och med utvecklad övervakning och säkerställa finansiering för övervakning.

§ 8 Information om LIFE IP Rich Waters delprojekt åtgärdsanalys jordbruk

Vattendelegationen tar del av informationen.

Ärendet

Rich Waters är Sveriges första projekt inom EU:s miljöprogram LIFE IP. Projektet startade i januari 2017 och pågår till år 2024. Målet med projektet är att förbättra vattenmiljön, främst i de mellansvenska vatten som rinner ut i och påverkar Mälaren och norra Östersjön. Projektet testar ny teknik, utvecklar nya metoder och demonstrerar hur åtgärder för bättre vatten kan genomföras i praktiken. Projektet leds och koordineras av länsstyrelsen Västmanlands län. Arbetet inom Rich Waters bedrivs inom fem större teman och ett 28 olika delprojekt där Vattenmyndigheten Södra Östersjön deltar i ett delprojekt om styrmedel för åtgärder inom jordbruket.

Dagens sammanträde

Jan Petersson informerar (se presentation 8) om Rich Waters och om delprojekt åtgärdsanalys jordbruk, där resultaten från projektet ligger till grund för de föreslagna fysiska åtgärderna för jordbruket med tillhörande ekonomiska beräkningar, som presenteras i Åtgärdsprogram 2022–2027. Projektet har genomförts av Vattenmyndigheten Södra Östersjön, Norra Östersjön, Västerhavet, LRF och Jordbruksverket. Projektet har letts av Jordbruksverket.

Samarbetet har lett till bra underlag för Åtgärdsprogram 2022–2027, men också bidragit till urvalskriterierna för Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 och som underlag för revideringen av nitratkänsliga områden.

§ 9 Information om samverkan med branschorganisationer och myndighetsdialoger

Vattendelegationen tar del av informationen.

Ärendet

Vattenmyndigheterna genomför kontinuerlig samverkan med branschorganisationer och myndigheter. I och med ikraftträdandet av Åtgärdsprogram 2022–2027 och nya miljökvalitetsnormer för vatten arbetas nya samverkansformer fram för effektivare genomförande.

Dagens sammanträde

Niklas Holmgren informerar (se presentation 9a) om det pågående arbetet med så kallade digitala åtgärdsunderlag. I Åtgärdsprogram 2022–2027 står det angivet att "Som stöd för genomförande av denna åtgärd kommer Vattenmyndigheten att tillgängliggöra ett avrinningsområdesindelade underlag baserat på miljökvalitetsnormerna i VISS och dess underliggande bedömningar", vattenmyndigheterna arbetar därför med att ta fram digitala underlag för att underlätta för åtgärdsmyndigheternas åtgärdsarbete. Den första versionen av digitala åtgärdsunderlag

presenterades för länsstyrelser och kommuner under samrådet 2021 och en ny uppdaterad version kommer att lanseras i februari 2023.

Katrin Herrlin Sjöberg informerar (se presentation 9b) om samverkan och planerad samverkan med följande branschorganisationer: Svenskt Näringsliv (arbetsgivarorganisation som företräder privata företag i Sverige), Svemin (branschorganisationen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige), Skogsindustrierna (branschorganisationen för massa-, pappers- och den trämekaniska industrin), Jernkontoret (svenska järn- och stålindustrins branschorganisation) och LRF (intresse- och företagarorganisation för företagare inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsnäringen).

Under 2022 har Katrin Herrlin Sjöberg deltagit i samverkan med näringslivets branschorganisationer och möten ägt rum på Södra Cell, Mönsterås bruk och hos LKAB, Kiruna. För 2023 planeras bland annat samverkansmöten hos SSAB, Oxelösund.

Niklas Holmgren informerar (se presentation 9b) om samverkansöverenskommelse med LRF som arbetats fram under hösten 2022.

§ 10 Aktuellt

Vattendelegationen tar del av informationen.

Dagens sammanträde

Irene Bohman informerar (se presentation 10) bland annat om förändringar inom Vattenmyndighetens kansli där Andreas Fogelström är ny kommunikator och att vi kommer att rekrytera ny personal i och med nya uppdrag i samband med implementeringen av nya dricksvattendirektivet.

Samverkan med åtgärdsmyndigheter och förankring av Åtgärdsprogram 2022-2027 har påbörjats och kommer att fortsätta, bland annat har möten med vattenråden, vattensamordnande chefer i distriktet, länsstyrelsernas samhällsbyggnadsnätverk, länsråden, nationellt vattenchefsmöte, centrala myndigheter genomförts.

VISS 2.0 är nu på prototypstadiet och fortsatt programmering kommer att ske 2023.

Arbetet med rapporteringen till EU-kommissionen pågår intensivt och förväntas att vara klar i april 2023.

Några nedslag från den nya regeringens politik; Omprövningen av vattenkraftens miljötillstånd pausas och strömmande vatten och fiskvandringvägar ska återskapas med hänsyn till elproduktionen. Remiss av promemoria kan komma före jul. Särskilda insatser prioriteras för att motverka övergödning av Östersjön samt att trålfiskegränsen flyttas ut. Departementsombildning träder i kraft 1 januari 2023.

Enligt budgetpropositionen är vattenförvaltningsanslaget oförändrat medan tidigare satsningar (till exempel på övervakning) upphör och återgår till tidigare finansieringsnivå. Vi inväntar Länsstyrelsens och andra myndigheters regleringsbrev för 2023 för detaljer.

§ 11 Övriga frågor

Inga övriga frågor lyftes.

§ 12 Mötet avslutas

Nästa vattendelegationsmöte hålls den 16 mars.

Ordförande avslutar mötet och tackar vattendelegationen för väl genomfört arbete den här mandatperioden.